

ECN 122

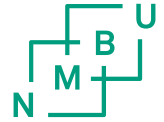
IS-LM rammeverket

Kopler kapital- og pengemarkedene til BNP →
hjelpemiddel for valg av motkonjunkturpolitikk

Innhold

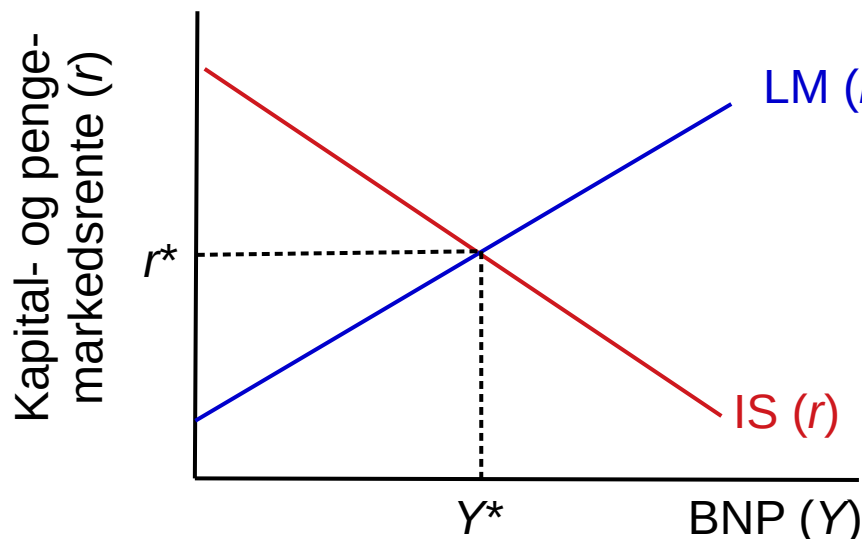
- IS-LM: oversikt
- IS-kurva
- LM-kurva
- IS-LM: samla effekt og oppsummering

IS-LM – oversikt

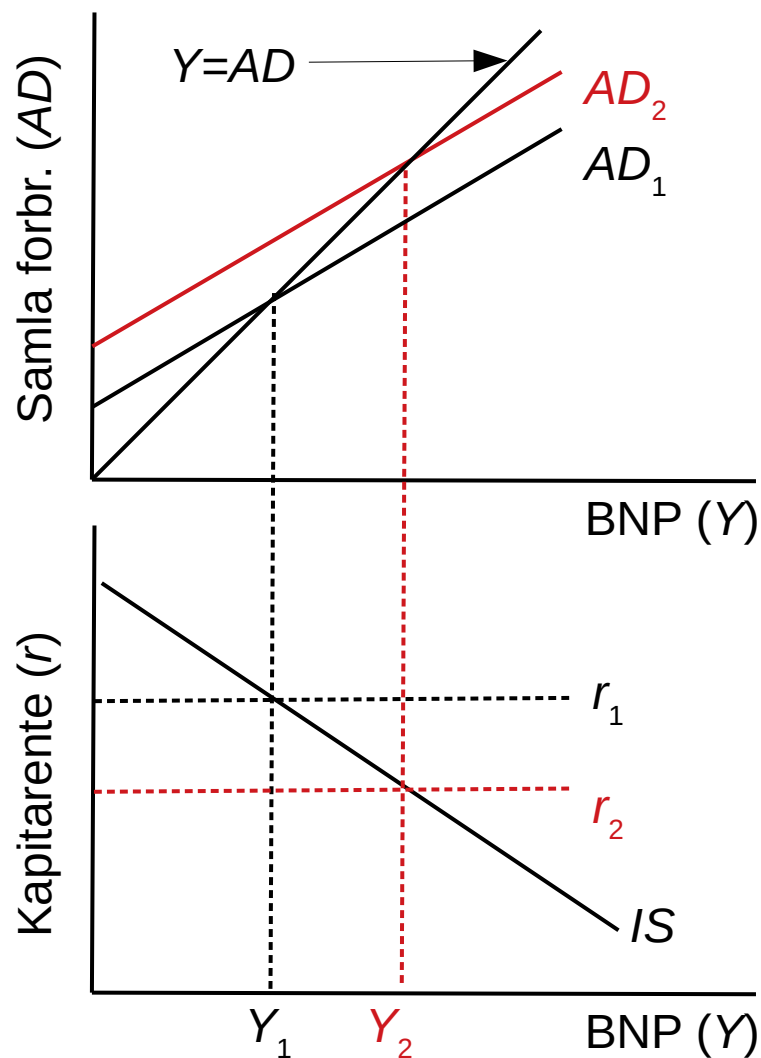
- IS-LM rammeverket

- **IS**: kopler kapitalrente (prisen på kapital i kapitalmarkedet) med produksjon (BNP) i varemarkedet
- **LM**: kopler pengemarkedsrenta (prisen på penger i pengemark.) med produksjon (BNP) i varemark.

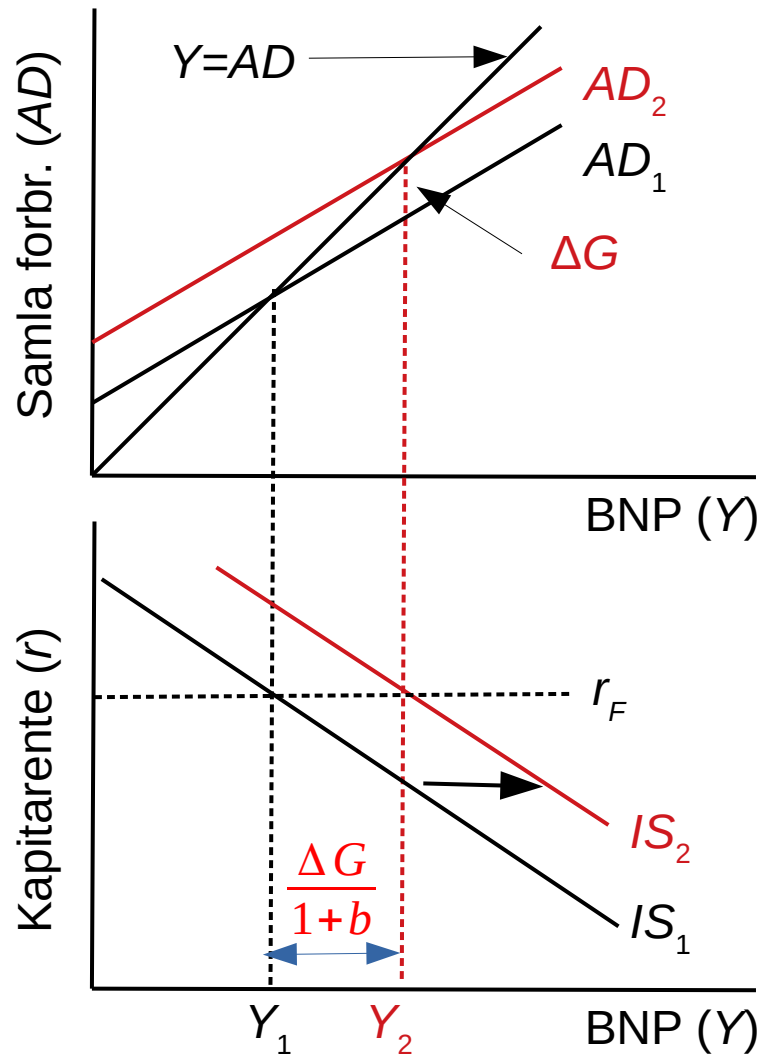
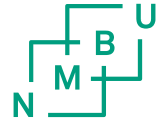
- **IS-kurva**: renter og BNP v/ likevekt i varemark. $\{p^*, Q^*\}$
  - IS skifter ut (inn) når samla forbruk $\uparrow$ ($\downarrow$)
- **LM-kurva**: renter og BNP v/ likevekt i varemark. $\{p^*, Q^*\}$
  - LM skifter ut (inn) når likvide midler $\uparrow$ ($\downarrow$)

IS-kurva (grafisk – 1)

- IS-kurva (identifisering): bruk renteendring (her: nedgang $r_2 < r_1$)
  - renta ned ($r_1 \rightarrow r_2$) $\Rightarrow$ AD $\uparrow$ ($AD_1 \rightarrow AD_2$)
  - illustrerer hvordan nedgang (oppgang) i styringsrenta $\Rightarrow$ BNP $\uparrow$ ($\downarrow$)
- Men hva om renteendring ikke fører til forventet endring på AD?

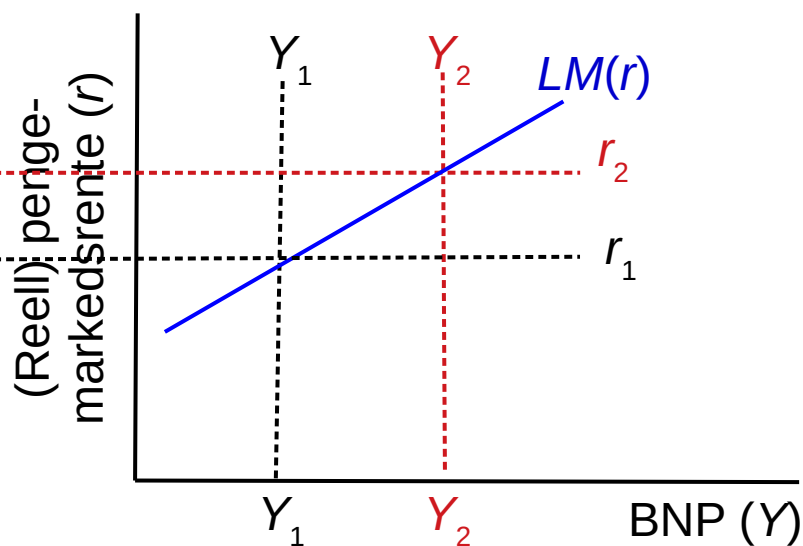
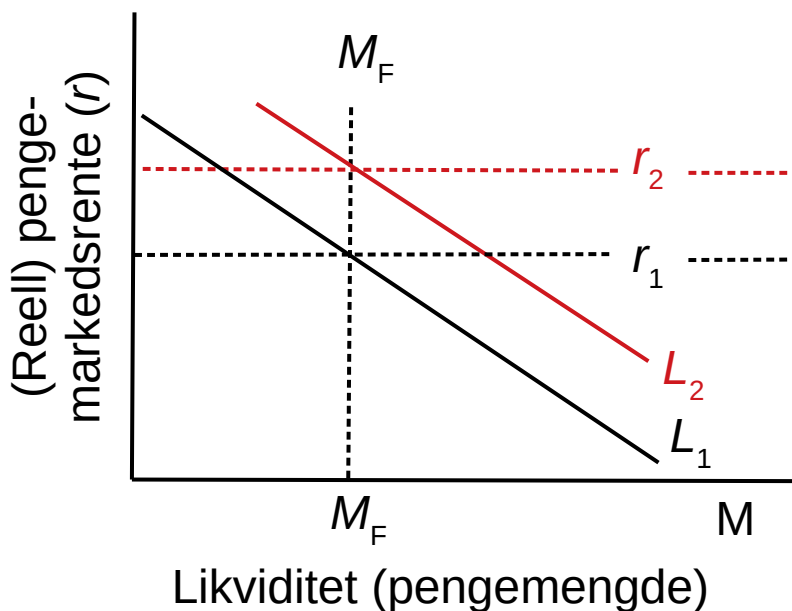
IS-kurva (grafisk – 2)

- IS-kurva (bruk): klassisk finanspol.: $G \uparrow \rightarrow \Delta G > 0$
  - samla etterspørsel (AD) $\uparrow \Rightarrow (AD_1 \rightarrow AD_2)$
  - G del av $AD (= Y = C + I + G)$ i likevekt
  - renta fast i r_F
  - $\Rightarrow$ IS-kurva skifter ($IS_1 \rightarrow IS_2$) (for fortsatt likevekt i kap.mark. samtidig som samla ettersp. auker med ΔG)
  - $\Rightarrow$ BNP $\uparrow$ med $\Delta G/(1+b)$

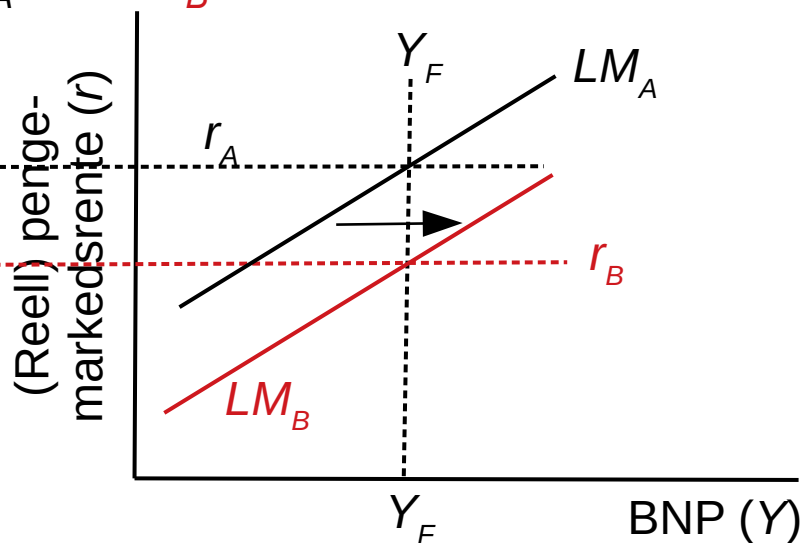
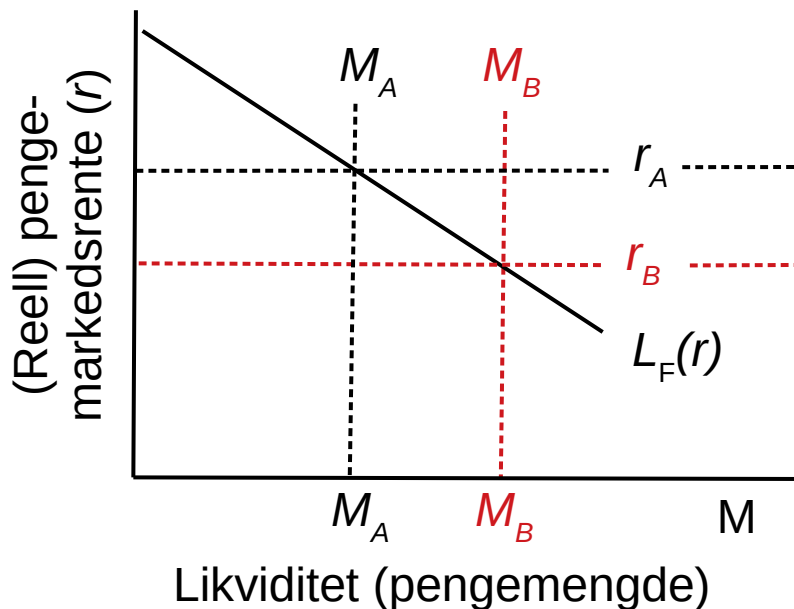
LM-kurva (grafisk – 1)

- LM-kurva (identifisering):
  - Sett fast likviditet (M_F)
  - BNP (Y_1) => pengemarkedsrente (reell): r_1
  - BNP auker fra Y_1 til Y_2 => pengemarkedsrenta fra r_1 til r_2
 (← etterspørsel etter likvider (penger) $\uparrow$ fra L_1 til L_2)

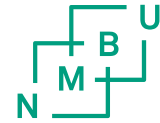

LM-kurva (grafisk – 2)

- LM-kurva (bruk):
  - utgangspunkt: $M_A \rightarrow r_A$ og LM_A
  - auke likviditeten $M_A \rightarrow M_B$ uten å endre BNP (konstant på Y_F)
 → etterspørsel eller likvider $L_F(r)$
  - => pengemarkedsrenta faller fra r_A til r_B
  - => skift ut av LM-kurva: $LM_A \rightarrow LM_B$

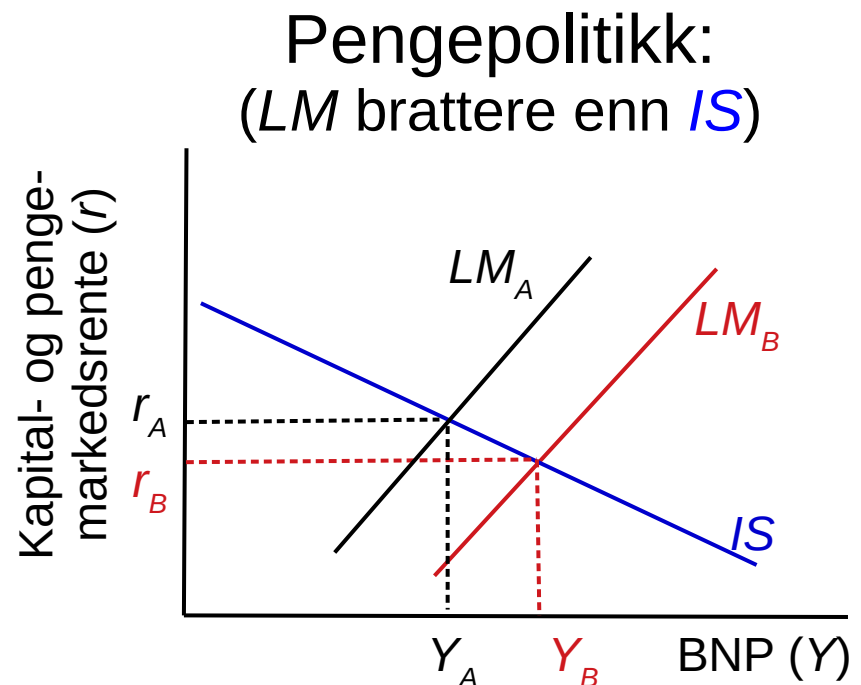
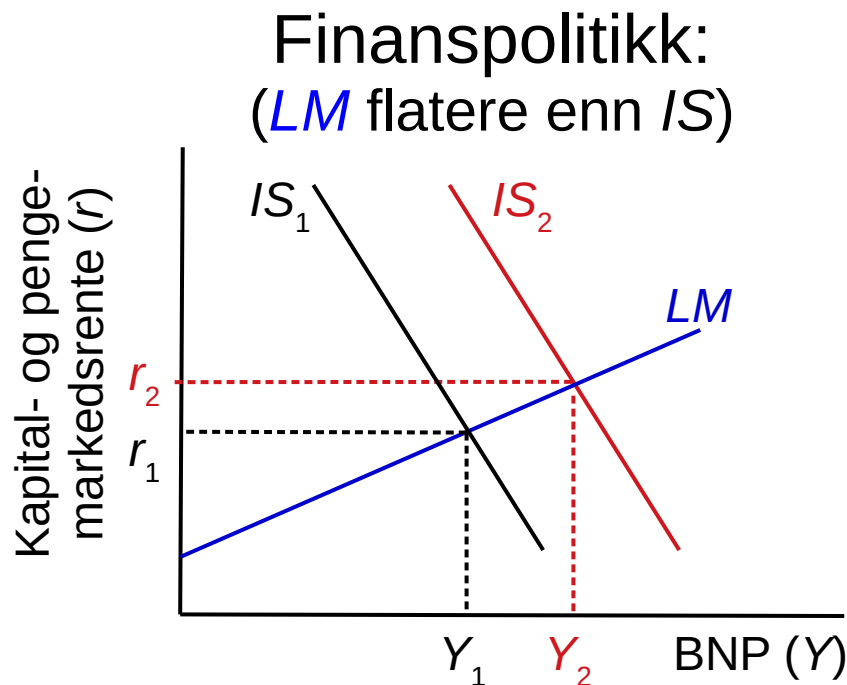

IS-LM samla effekt

- Hva skjer når?

- (ekspansiv) finanspol. ($G \uparrow$) $\rightarrow$ IS-kurva skifter ut
- (ekspansiv) pengepol. ($M \uparrow$) $\rightarrow$ LM-kurva skifter ut

IS-LM oppsummering

- Rentefølsomme IS- og LM-kurver
  - renta (vertikalaksa) uavhengig variabel
  - renteendring → endring BNP
- *IS* rentefølsom fra kapitalmarkedet
  - finanspolitikk når: *IS* mindre rentefølsom enn *LM* (*IS* brattere enn *LM*)
- *LM* rentefølsom fra pengemarkedet
  - pengepolitikk når: *LM* mindre rentefølsom enn *IS* (*LM* brattere enn *IS*)
- Internasj. handel → marg.konsumtilbøyelighet ↓ (saml.8) → endra helning på IS- og LM-kurvene
  - → *IS* flater ut mindre enn *LM* → $\Delta G > 0$ meir aktuelt